

замкненість, низька комунікативність під час виконання службових завдань, підпорядкованість зовнішнім впливам, песимізм і впертість.

Працівнику поліції із флегматичним темпераментом притаманні надійність у діяльності, упевненість та самовладання, наполегливість і цілеспрямованість, уміння переносити труднощі служби, авторитетність серед колег, прагнення надавати їм будь-яку допомогу, постійність у дружбі, здатність безстрашно діяти в екстремальних ситуаціях, неконфліктність, прагнення довести доручену справу до кінця. Основними недоліками такого працівника є те, що він складно оволодіває новими знаннями та навичками, не вміє швидко реагувати на завдання, не прагне позбавитися поганих звичок і стереотипів мислення, індиферентний до критики, пасивний у спілкуванні, упереджено ставиться до окремих осіб. Він не здатний виконувати декілька завдань, швидко переключатися з одного завдання на інше.

Таким чином, процес соціальної адаптації досить складний і протікає значно швидше в тих працівників поліції, які мають хист до служби в правоохоронній системі, високий рівень знань, відчувають інтерес до спеціальності та фізично розвинуті.

Кушакова-Костицька Наталія Вадимівна,
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, заслужений юрист України

ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ РАКУРС

5 вересня 2017 року прийнято новий Закон України «Про освіту», який повинен стати базовим для реформування освіти в подальші роки, а головне – гармонізувати ідеологічну спрямованість нинішнього політикуму із законодавством у галузі освіти. У цьому контексті слід з'ясувати, які духовні цінності та світоглядні парадигми стали підґрунтям для реформування вітчизняної системи освіти, яке відображення вони знайшли в новому Законі. Чи дух практицизму і

прагматизму, яким просякнута західна система освіти й виховання, забезпечить розвиток суспільства, «об'єднаного спільними цінностями і культурою», чи стане освіта «основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації», як зазначено в Законі «Про освіту»? Адже в ньому наголошено саме на європейському виборі країни, а європейська освітня традиція орієнтована на європейський менталітет, певні моральні засади, розуміння культурних і духовних цінностей, що віками закладалися в процесі виховання й навчання, закріплювалися як у правових і законодавчих нормах, так і на побутовому рівні.

Видається, що в цьому випадку йдеться не про конкретний суспільний прогрес, а про глобальні світові тенденції – світоглядні й культурні, які охопили і європейську спільноту, й інші етноси, незалежно від їхнього географічного місцезнаходження, рівня економічного розвитку, національних особливостей тощо. Квінтесенцією сьогодення стала науково-технічна революція, що привела суспільство до його «оцифрування», тобто віртуалізації за рахунок технологій і автоматизації більшості життєво важливих процесів, таких як спілкування, виховання, освіта, робота, відпочинок і навіть міжособистісні стосунки: майже все відбувається в режимі онлайн.

Формується нове суспільство, замкнене за допомогою гаджетів у сурогатному світі на зразок «матриці». Тобто інформаційне суспільство перетворюється на суспільство індивідуалістів, егоїстів і прагматиків, нав'язане сучасною «цивілізацією», яка викристалізувалася під впливом хрестових походів, інквізиції, численних епідемій і безкінечних воєн.

Яка ж подальша перспектива реформації, зокрема, системи освіти в такому суспільстві? Зберегти свою ідентичність в уніфікованому потоці комп'ютерної інформації та незалежність у світі, який глобалізується такими темпами? Сумнівна мета із чіткою перспективою розчинитися в міжнародних «стандартах якості», загальноприйнятих «цінностях» і новому (іноді прямо протилежному) змісті сталих понять. Quo vadis? Втрата сенсу і мети існування людства загалом й індивідуума зокрема, поділ всіх на «своїх» і «чужих» призвели до того, що, крім знищення тих, кого віднесли до «чужих», не залишається інших зрозумілих орієнтирів. Ця

антигуманна парадигма змушує замислитися над історичними витоками та причинами регресивних соціальних процесів, які ведуть до хаосу й тотальної неграмотності, яка дедалі частіше спостерігається в молодого покоління в умовах віртуалізації освіти та нівелювання функції виховання у школі й удома.

Для порівняння: чого вчили дітей у давні часи, як їх виховували, як вони проводили своє дозвілля? Очевидно, багато століть тому люди були ближчі до природи, присвячували більше часу осягненню внутрішнього та зовнішнього світу, вели гармонійне з навколишнім середовищем життя, яке отруують і знищують сучасні аборигени з комп'ютером замість дубини і кам'яної сокири. Звичайно, все має «плюси» і «мінуси», але не це видається важливим нині. Ідеться про виживання *homo sapiens* з огляду на те, що людина (народ), яка не пам'ятає (не знає) історії, свого минулого, не має майбутнього.

Отже, як реформа освіти може сприяти суспільному й індивідуальному розвитку? На нашу думку, треба відродити функцію виховання у закладах освіти, зокрема у школах, які часто відіграють визначальну роль в інтелектуальному й духовному розвитку дитини, розкривають її творчий потенціал.

Цей процес можливий тільки за умови примату духовних цінностей над матеріальними. Суспільство, яке визначає за мету існування людини отримання матеріальних благ (приватної власності), є деструктивним. Таким чином, головним орієнтиром вітчизняної освіти має стати установка на саморозвиток, самовдосконалення як сенс існування. Людина змалку повинна розуміти, що вона прийшла в цей світ не для того, щоб щось придбати (захопити/відібрати), сплачувати кредити й податки, а щоб зробити себе і цей світ кращими.

Видається, що перехід від *homo*-споживача до *homo sapiens* не тільки можливий, а й необхідний. Надія і запорука цього – розвиток системи освіти, яка, сподіваємось, і надалі забезпечуватиме наше майбутнє – розвиток наших дітей, причому не тільки духовний і розумовий, а й душевний – як протипагу виключно матеріальному і прагматичному світогляду. Влучно писав М. Заболоцький: «Душа обязана трудиться и день, и ночь, и день, и ночь...».